

THESES,  
PHILOSOPHICI ARGUMENTI  
QUAS

JUBENTIBUS LEGIBUS ACADEMICIS  
ANNUENTEQUE AMPL. FACULT. PHILOS.  
STIPENDIARIIS

EXERCITATIONIS GRATIA DISCEPTANDAS  
SISTIT

*Mag. FREDRICUS BERGBOM,*

*Philos. Theoret. Professor P. & O.  
Acad. Imp. h. a. Reclor.*

RESPONDENTE

*NICOLAO ABRAHAMO GULDEN,*

*Stipendiario Publico, Wiburgensi.*

In Auditorio Philosophico die X Decemb. MDCCCXXV.

h. a. m. s.

---

ABOÆ, Typis FRENCKELLIORUM.



### *Thesis I.*

**C**ogitandi principia formalia, identitatis relativæ scilicet & contradictionis, rationis sufficientis & exclusi tertii, quæ in Logica vulgo traduntur Universalis, absolute prima cognitionis humanæ haud esse principia, nec iis omnem niti cogitandi rationem, inde apparet, quod eam tantum exprimant cogitandi formam, cui intellectus, ut reflectendi facultas, experientiæ adstricta, subiectus est, quaque universum ut congeries cogitatur phænomenorum infinite variorum, sibi quæ invicem oppositorum, haud vero eam, quæ rationi propria est, quaque ipsius experientiæ indagatur possibilitas, & quæ absolute opposita esse videntur, in unitatem rediguntur & harmoniam. Intellectus enim, cui res experientiæ obviæ tales apparent, quales reflexioni se præbent relativæ, quæ in continua subiectivitatis & objectivitatis oppositione versatur, repugnantis necessario irretitur, quibus expedire se nequit. Ad has repugnantias tollendas, quod non nisi idearum ope fieri potest, quas ratio, suprema mentis facultas, producit, hæc non sufficiunt principia, in quibus nimirum ipsis penitus insidet repugnantia, superiore quodam principio tollenda.

### *Thes. II.*

Sunt quidem philosophi, qui principium cognoscendi ab essendi, ut ajunt, principio distinguentes, nullam admittunt rationem res quales per se sunt, veramque earum naturam cognoscere.



gnoscenti. Urgent nimirum, mentem quidem humanam in omni cogitatione principii cogitandi adstrictam esse formalibus, hisque aliud quoddam non esse superius, nos vero, quoniam absolute res menti opponit reflexio, nullo modo scire posse an cogitationibus nostris res ipsæ, quæ cogitantur, respondeant, convenientne mentis formis ipsarum rerum formæ, nec ne, qualisque inter idealem objectorum seriem & realem sit nexus. Mentem secum tantum in commercio esse contendunt, eamque nihil cognoscere posse, præter repræsentationes suas proprias, earumque formas, quibus res cognoscendæ omnes sunt subjectæ, hasque non propria sua & originaria forma menti obvenire, sed formis mentis indutas, ita ut lateat nos necesse est, quid adventitiis his formis exutæ per se sint. Quæ philosophandi ratio, ut ipsa sibi repugnat, ita scepticismum parit ineluctabilem & fatalem, generique humano perniciosum.

### *Thef. III.*

Omnis igitur, quæ sibi constat, philosophia, non potest non asserere, principium cognoscendi & essendi unum idem, quæ esse, & existere revera aliquod ejusmodi principium, ex ipsa ratione fluens, quo natura rerum genuina & absoluta exprimi & rerum universitas ad perfectam in mente harmoniam reduci possit, ita ut omnis absoluta oppositio evanescat. Philosophiæ scilicet est non de veritate logica & formali tantum quærere, quæ in convenientia cogitationum nostrarum inter se consistit, sed eo imprimis tendere, ut ad veritatem objectivam, quæ locum habere non potest, nisi cum ipsis objectis congruant cogitationes nostræ, perveniat, constructionemque universi ex idea principii absoluti efficiat adeo sibi constantem, ut cohæreant inter se aptissime extrema cum primis.

### *Thef. IV.*

Principium illud cognoscendi & essendi ultimum, quod simul absolute ideale est & reale, adeoque non regulativum tantum,

tantum, sed constitutivum etiam, quæ omnia, quæ reflexioni tamquam absolute opposita apparent, ad perfectam revocari possint concordiam, principiaque intellectus formalia, quæ per se spectata sibi repugnant, in consentientem redigi harmoniam, principium est absolutæ identitatis, quod rationis & essentiam & formam constituit, a principio identitatis relativæ bene distinguendum, quod ad intellectum pertinet, eamque cogitandi formam exprimit, quæ res, uti reflexioni apparent, cogitantur. Quæ quidem absoluta identitate, licet mera sit idea, quam ratio sola procreat, ens tamen absolutum & universi natura interna exprimitur, quamobrem principium simul constituit reale, adeo ut realitas ejus & idealitas unum idemque sit.

### *Thef. V.*

Distinguenda quoque est absoluta hæc identitas ab identitate personalitatis subjectiva, quæ quidem identitas principium absolute primum, quo omnis nitatur philosophia, constituere nequit. Licet enim ad conscientiam sui excitandam necessaria sit identitas personalitatis subjecti, ad eundem tamen finem consequendum æque necessaria est objectorum identitas, subjecto oppositorum. Hæ autem, subjectivitatis nimirum & objectivitatis identitates, sibi sunt oppositæ, tertiamque aliquam supponunt identitatem, quæ ipsæ, sublata omni oppositione, identicæ fieri possint, unitasque conscientiæ oriri queat absoluta; quam quidem identitatem idea, supra jam laudata, entis absoluti præbet, ex qua tam phænomenorum subjectivitatis, quam objectivitatis, conditiones sunt derivandæ.

---